

Uitvoeringsprogramma 2025

**Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
omgevingsrecht, openbare ruimte en openbare orde
(VTH-uitvoeringsprogramma 2025)**

Vastgesteld door het college
op XX-XX-XXXX

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Wettelijk kader	3
1.2 Andere opzet van het uitvoeringsprogramma	4
1.3 Leeswijzer	5
2. Richting gevend kader uitvoeringspraktijk	6
2.1 Hoofddoelen en uitgangspunten	6
2.2 Prioriteitstelling 2025	7
2.3 Ontwikkelingen van invloed op de taakuitvoering	7
3. Uitvoeringsorganisatie en middelen 2025	10
3.1 Personele middelen	10
3.2 Financiële middelen	10
3.3 Interbestuurlijk toezicht	10
3.4 Landelijke kwaliteitscriteria	11
4 Plannen/prognoses taakuitvoering 2025	12
4.1 Onderdeel initiatieven, vergunningen en meldingen omgevingsrecht	12
4.2 Onderdeel toezicht en handhaving omgevingsrecht	13
4.3 Onderdeel toezicht en handhaving APV en bijzondere wetten	19
5 Monitoring en evaluatie	22

1. Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving 2025 gemeente Meppel (hierna: uitvoeringsprogramma).

Dit uitvoeringsprogramma is een uitwerking van de uitgangspunten, doelstellingen en prioriteitstelling van de door ons op 12 november 2024 vastgestelde "Uitvoerings- en handhavingsstrategie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht, openbare ruimte en openbare orde gemeente Meppel" (hierna: U&H-strategie).

Het maakt inzichtelijk welke activiteiten wij in 2025 beogen uit te gaan voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving op basis van de Omgevingswet, APV en bijzondere wetten. Hiermee voldoen wij ook aan de verplichting in artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit tot jaarlijkse uitwerking van (de omgevingsrechtelijke uitvoerings- en handhavingstaken in) de uitvoerings- en handhavingsstrategie in een uitvoeringsprogramma.

De uitvoering van de VTH-milieutaken is belegd bij de Omgevingsdienst Drenthe (OD), die hiervoor een apart uitvoeringsprogramma opstelt. Deze activiteiten komen in dit uitvoeringsprogramma niet terug.

1.1 Het wettelijk kader

De Omgevingswet vraagt van de overheid een integrale benadering van vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de fysieke leefomgeving. Het transparant formuleren en uitvoeren van een uitvoeringsprogramma is daarbij een belangrijke opgave.

De artikelen 18.20 t/m 18.23 Omgevingswet geven aan hoe gemeenten, provincies en omgevingsdiensten aandacht moeten besteden aan de kwaliteit van uitvoering en handhaving. Landelijk zijn kwaliteitscriteria¹ ontwikkeld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze kwaliteitscriteria moeten de kwaliteit van processen, uitvoeringsorganisatie en medewerkers borgen.

De procescriteria beschrijven de eisen die gesteld worden aan de sluitende beleidscyclus. Deze beleidscyclus staat bekend als de Big 8. De procescriteria zijn in de Omgevingswet leidend voor strategie en uitvoering.

In de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit worden de volgende procescriteria onderscheiden: de uitvoeringsstrategie, de handhavingsstrategie, het uitvoeringsprogramma, de uitvoeringsagenda, de uitvoeringsorganisatie, de borging van middelen en de evaluatierapportage (zie de figuur op de volgende pagina).

Zoals hierboven als is aangegeven hebben wij inmiddels een uitvoerings- en handhavingsstrategie vastgesteld. De volgende stap is nu het maken van de vertaalslag naar de uit te voeren werkzaamheden in de praktijk.

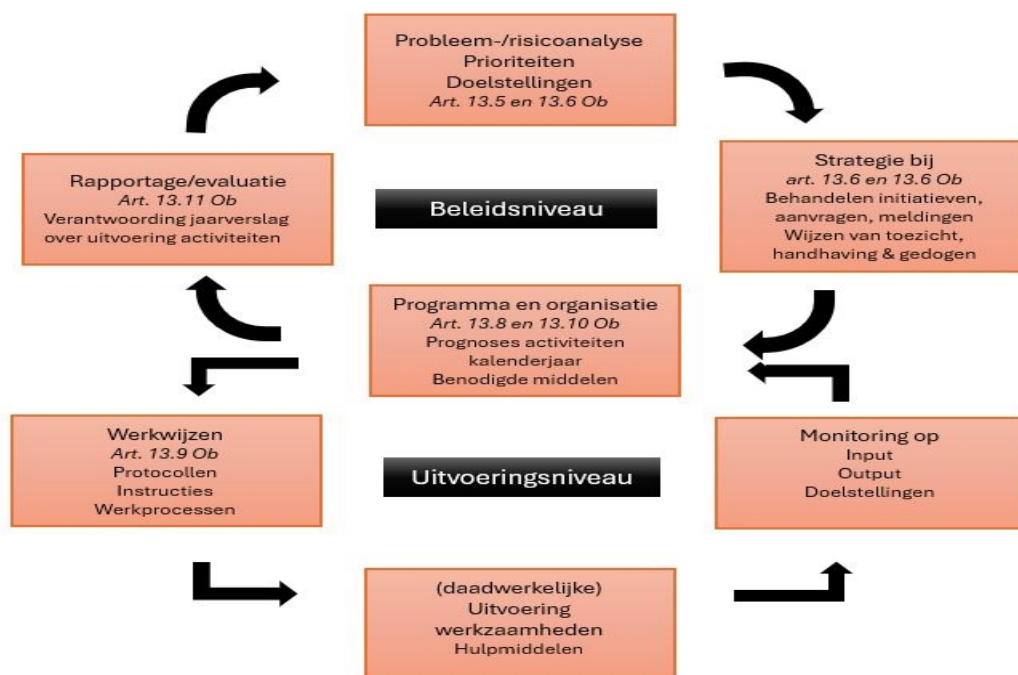
¹ De landelijke kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn vernieuwd. Deze criteria geven invulling aan een goede en uniforme uitvoering van de doelen van de Omgevingswet door alle overheden. De nieuwe versie, Kwaliteitscriteria 3.0, is op 25 september 2024 vastgesteld en gaat in op 1 januari 2025. Deze set bestaat uit vier onderdelen:

Deel A – Inleiding en toelichting

Deel B – Criteria voor de kritieke massa van een organisatie

Deel C – Procescriteria voor VTH-uitvoering

Deel D – Competentieprofielen

Na afronding van een uitvoeringsjaar/kalenderjaar wordt via het jaarverslag verantwoording afgelegd over de realisatie van de in het uitvoeringsprogramma opgenomen werkzaamheden. Deze terugblik/evaluatie geeft inzicht in de uitvoering van activiteiten en de bereikte resultaten. De uitkomsten van deze terugblik gebruiken we als input voor een nieuw uitvoeringsprogramma. De terugblik kan ook aanleiding geven voor bijstelling van de U&H-strategie.

Na vaststelling van het uitvoeringsprogramma en jaarverslag bieden wij deze documenten ter informatie aan de gemeenteraad (horizontaal toezicht) en de provincie Drenthe (interbestuurlijk toezicht).

1.2 Andere opzet van het uitvoeringsprogramma

Voorgaande jaren was het uitvoeringsprogramma hoofdzakelijk beschrijvend van aard. Vanaf 2025 willen wij het uitvoeringsprogramma stapsgewijs concreter maken door:

- het opnemen van prognoses voor uit te voeren activiteiten (te afhandelen aanvragen en meldingen, uit te voeren controles, bezwaren/beroepen en handhavingssacties);
- normuren/kengetallen te koppelen aan activiteiten.

Op deze wijze ontstaat een beter inzicht in de benodigde formatie, kan betere monitoring en sturing plaatsvinden. Wij maken zichtbaarder en meetbaarder hoe met de VTH-taken bij te dragen aan een veilige, leefbare en gezonde leefomgeving.

Op inhoud moet volgens het Omgevingsbesluit een uitvoeringsprogramma tenminste de volgende onderdelen bevatten:

- een duidelijke verbinding met de gestelde doelen en prioriteiten;
- een weergave van welke werkzaamheden het komende jaar zullen worden verrichten;
- zo nodig afstemming met instanties die zijn belast met strafrechtelijke handhaving.

Dit uitvoeringsprogramma is daarom een document dat de komende jaren doorontwikkeld moet worden en zijn meerwaarde moet gaan bewijzen voor een meer efficiënte en effectieve

uitvoering van VTH-taken. Wij starten in 2025 met het meer inzichtelijk maken van de prognoses en prioriteiten voor de boa-werkzaamheden. Daarbij is de beschikbare personele capaciteit rand voorwaardelijk.

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt eerst het wettelijk en bestuurlijk richtinggevend kader (doelen, uitgangspunten en doelstellingen) voor de uitvoeringspraktijk op hoofdlijnen geschetst. Ook worden in dit hoofdstuk ontwikkelingen geschetst die in 2025 mogelijk gaan spelen/duidelijker worden, maar waarvan de impact op de VTH-taakuitvoering nu nog onvoldoende duidelijk is.

Hoofdstuk 3 brengt de personele formatie en financiële middelen die voor de uitvoerings- en handhavingsorganisatie in 2025 beschikbaar zijn, in beeld.

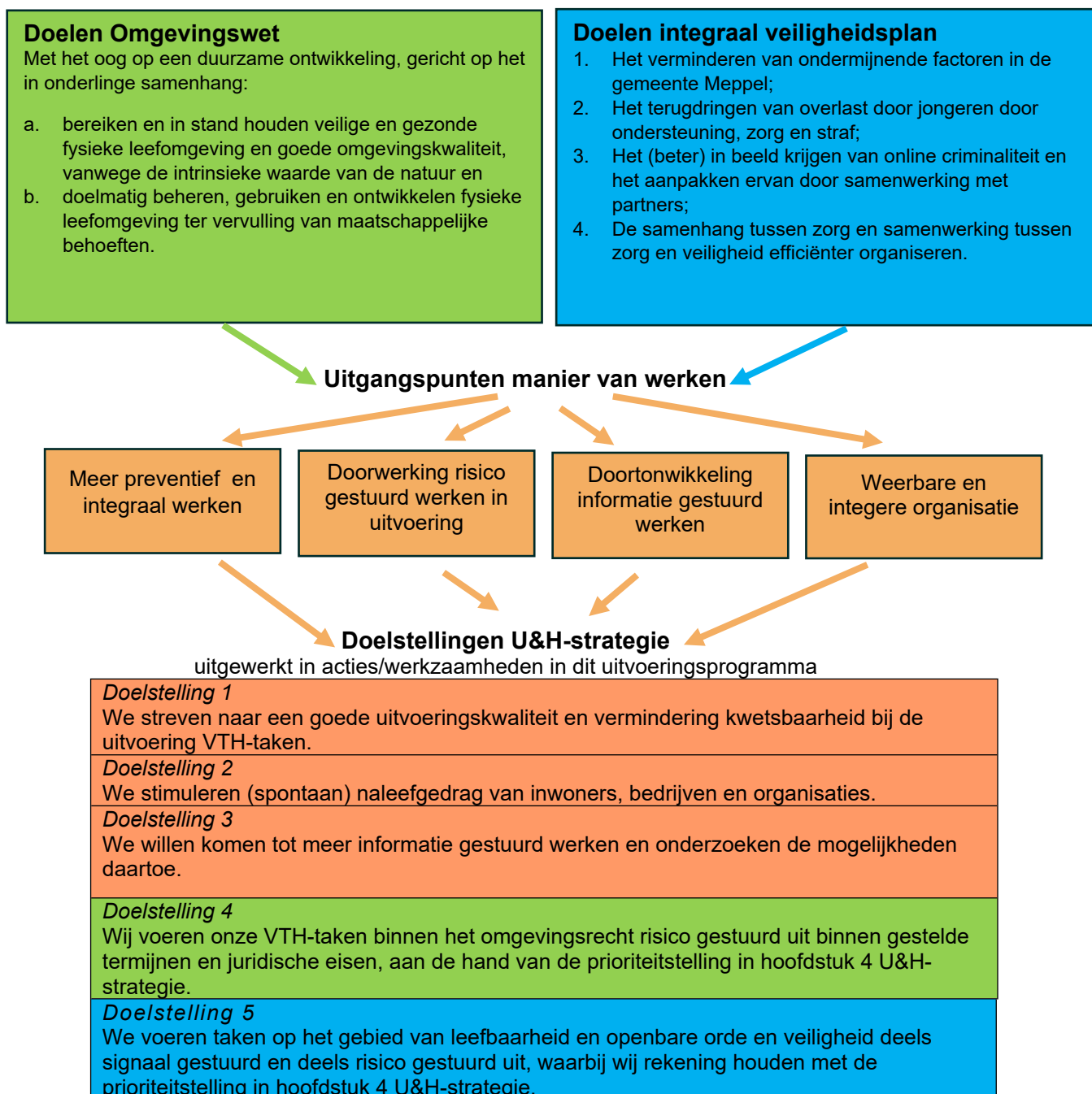
De vertaalslag naar concrete activiteiten en zo mogelijk prognoses voor de verschillende uitvoeringsonderdelen wordt gemaakt in hoofdstuk 4. Het Onderdeel toezicht en handhaving APV en bijzondere wetten (4.3) is in een bijlage bijgevoegd.

2. Richting gevend kader uitvoeringspraktijk

Zoals in de U&H-strategie is aangegeven, is vergunningverlening, toezicht en handhaving geen doel op zich. Het zijn middelen om bij te dragen aan wettelijke (verbeter)doelen en bestuurlijke ambities, waaronder het coalitieakkoord, de Koers, visie op participatie en het programma dienstverlening. Met uitgangspunten, doelstellingen en prioriteitstelling wordt in de U&H-strategie verder richting gegeven voor de manier van werken in de uitvoeringspraktijk.

Daarnaast zijn er lopende een uitvoeringsjaar ontwikkelingen die van invloed zijn op de VTH-taken en soms vragen om een heroverweging op activiteiten en inzet.

2.1 Hoofddoelen en uitgangspunten

2.2 Prioriteitstelling 2025

Kijkend naar de personele capaciteit en financiële middelen zijn niet alle taken (met dezelfde diepgang) uit te voeren. Dit is ook niet nodig, want niet alle taken zijn even belangrijk of risicovol. Daarom is het risico gestuurd werken één van de uitgangspunten voor VTH. De basis hiervoor is de risicomatrix met analyse van problemen of overtredingssoorten en een risicoscore en prioriteitstelling (**hoog** – **gemiddeld** – **laag**) in bijlage 3 van de U&H-strategie.

Voor 2024 hebben we een actualisatie gedaan op de bestaande risicoanalyse. Met de boa's, toezichthouders, vergunningverleners en diverse intern, betrokken adviseurs/disciplines is gekeken of op basis van hun ervaringen de geprioriteerde onderwerpen nog de hoogste prioriteit hebben. De uitkomsten hiervan zijn uitgewerkt in de prioriteitenlijst die is opgenomen in hoofdstuk 4 van de U&H-strategie.

We willen in 2025 meer ervaring op gaan doen met de nieuwe wetten en ontwikkelingen blijven volgen. Dit geeft inzichten over het naleefgedrag in het nieuwe speelveld. Zo kan er gekeken worden naar wat het effect is van het meer vergunningsvrij, maar niet regelvrij zijn van activiteiten. En naar het effect van de verschuiving van de toetsing en het toezicht op bouwactiviteiten gevolgklasse 1 naar de private sector. De verkregen inzichten geven input voor een nieuw op te stellen probleem- en risicoanalyse in een volgende collegeperiode. Daarbij kan eventueel ook gekeken worden naar een andere methodiek van risicoanalyse. De huidige risicoanalyse onderscheidt risico's per beleidsdomein. Wellicht is een meer integrale, gebiedsgerichte benadering van risico's (centrum-, woon-, haven-, industrie- en buitengebied) in aansluiting op de functietoedeling in de omgevingsvisie en het omgevingsplan te overwegen.

2.3 Ontwikkelingen van invloed op de taakuitvoering

Gedurende een jaar zijn er altijd ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de taakuitvoering, maar waar we nu nog onvoldoende zicht op hebben. Hieronder een aantal ontwikkelingen die wij in 2025 voorzien en die mogelijk leiden tot nieuwe taken in de uitvoeringspraktijk. Op het moment dat er meer duidelijkheid is over eventuele, nieuwe taken wordt in beeld gebracht of hiervoor ruimte is binnen de beschikbare capaciteit. Zo niet, dan:

- vindt er herschikking van taken plaats door met de portefeuillehouder af te stemmen wat minder prioriteit krijgt;
- wordt beoordeeld of dit prioriteit moet krijgen en daarmee extra capaciteit wordt ingehuurd;
- komt dit op een wensenlijst voor het volgende uitvoeringsprogramma.

Impact Omgevingswet en Wkb

Het jaar 2024 werd gezien als een overgangsjaar waarin gewerkt moest worden met de Wabo en tegelijkertijd ervaring opgedaan moest worden met de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Het nieuwe stelsel beoogt minder vergunningen, meer zorgplichten en meer algemene regels en zal ertoe leiden dat toetsingen meer achteraf plaatsvinden. Ook is sprake van een "knip" tussen de bouwtechnische vergunning en vergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Wat hiervan exact de consequenties zouden zijn op de werkzaamheden van vergunningverleners, toezichthouders en handhavers was op voorhand moeilijk in te schatten. De verwachting was dat het nieuwe stelsel meer zou vragen van de voorlichtende rol en een verschuiving plaats zou vinden van vergunningverleners naar toezichthouders.

Ook in 2024 hebben we nog onvoldoende ervaring met het nieuwe stelsel opgedaan om hier nu al een goed inzicht in te hebben. Er zijn nog weinig bouw- en gereedmeldingen op basis

van dit stelsel van private kwaliteitsborging gedaan. De verwachting is dat in 2025 duidelijker zal worden wat de impact hiervan is op de uitvoering en handhaving door de gemeente.

Omgevingsplan Binnenstad en Centruumschil

In 2025 zal naar verwachting het wijzigingsplan van het omgevingsplan voor het deelgebied Binnenstad en Centruumschil worden vastgesteld. Bij vaststelling van dit wijzigingsplan door de gemeenteraad zal o.a. een nieuw, gemeentelijk beschermd stadsgezicht worden vastgesteld. De beoogde bescherming van het historisch centrum zal leiden tot een toename van het aantal vergunningaanvragen en in het verlengde daarvan een hoge prioriteit moeten krijgen bij toezicht en handhaving. De hiervoor benodigde (erfgoed)kennis en financiële en personele capaciteit moeten hierop worden aangepast.

Drentse aanpak ondermijning

In 2024 is de Drentse Aanpak Ondermijning van start gegaan. Dit betreft een tweejarig plan dat ook in 2025 doorloopt. Deze aanpak is erop gericht om krachten van zowel gemeenten, waterschappen en de provincie te bundelen. Zo brengen we de 'dijken' in Drenthe en heel Noord-Nederland op gelijke hoogte en kan kennis en expertise zo effectief en efficiënt als mogelijk worden ingezet om ondermijning aan te pakken. Ook Meppel committeerde zich aan de gezamenlijke ambities om barrières op te werpen. Eén van de ambities is het "ondermijningsproof" maken van de APV in 2025.

Vaststelling nieuw parkeerbeleid

In 2025 wordt de vaststelling van nieuw parkeerbeleid beoogd. Om ongewenst gebruik van parkeerruimte tegen te gaan is de wens in het parkeerbeleid heldere kaders voor handhaving te scheppen en handhavingscriteria op te stellen. Dit moet richting geven hoeveel tijd er aan parkeerhandhaving mag worden benut en waar de focus moet komen te liggen (op basis van informatie beoordelen in welke straten/gebieden er knelpunten zijn).

Boa inzet op verkeershandhaving

Met het "Aanhangsel aanvullende boa-bevoegdheden verkeershandhaving" zijn op het eerder vastgestelde Handhavingsarrangement afspraken gemaakt over de boa inzet op de aanvullende bevoegdheden op gebied van verkeershandhaving. Deze afspraken zijn nog onvoldoende geconcretiseerd naar activiteiten.

Verruiming doorverwijzing naar Halt

Per 1-7-2024 is het Besluit aanwijzing Halt-feiten uitgebreid met delicten die zich lenen voor een afdoening via Halt. Nu nog is de doorverwijzing door boa's mogelijk voor een beperkt aantal feiten (openbare dronkenschap, het voor handen hebben van alcohol op voor publiek toegankelijke plaatsen en het buiten de toegestane tijden afsteken van consumentenvuurwerk). Doorverwijzing voor andere delicten is alleen mogelijk op projectmatige basis, waarbij de lokale, bestuurlijke driehoek (OM-politie-gemeente/burgemeester) bepaalt voor welke feiten boa's jongeren naar Halt kunnen verwijzen. Het OM streeft naar een algemene aanwijzing, zodat boa's net als de politie, voor alle feiten uit het Besluit aanwijzen Halt-feiten 2024, kunnen doorverwijzen.

Actualisering lokale regelgeving, beleid en aanwijzingsbesluiten relevant voor VTH

Er zijn diverse verordeningen, nadere regels, beleidsregels en aanwijzingsbesluiten die de fysieke leefomgeving van Meppel betreffen. In de uitvoeringspraktijk blijkt dat bepaalde regelgeving/beleid gedateerd is. Voor een efficiënte uitvoering is actuele regelgeving belangrijk. Onder andere de APV, het daarop gebaseerde beleid en Drank- en horecaverordening moeten worden geactualiseerd. Hiervoor wordt een plan van aanpak gemaakt.

Actualiseren vergunningenbestand

Bij doorlopende vergunningen, zoals drank-, exploitatie- en kansspelvergunningen, is het actueel zijn van vergunningen een aandachtspunt. Kenmerkend voor met name de horecabranche is, dat er relatief vaak wijzigingen plaatsvinden in eigenaarschap en bedrijfsvoering. Het is een plicht van de ondernemers wijzigingen te melden en een aanvraag in te dienen als er een nieuwe entiteit het horecabedrijf start en/of voortzet. Dat is nog niet het geval. In 2025 willen we op basis van een plan van aanpak komen tot actualisering van het vergunningenbestand.

Belang van monitoring en evaluatie

De basis om te kunnen monitoren en evalueren is een goede gegevensregistratie/-verzameling. Dat begint met te benoemen welke gegevens minimaal bijgehouden moeten worden.

In 2025 worden de minimaal te registreren gegevens, benodigd voor het jaarverslag en uitvoeringsprogramma, in beeld gebracht. Dit betreft:

- inputgegevens die gaan over middelen, mensen en tijd;
- outputgegevens die iets zeggen over concrete prestaties die geleverd worden om bij te dragen aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving, zoals aan de samenleving geleverde diensten, bijvoorbeeld het aantal vergunningen, het aantal toezichtacties, voorlichtingsactiviteiten etc.

Daarnaast zijn in de U&H-strategie indicatoren benoemd die inzicht moeten geven in de mate van doelbereiking en daarmee meer outcome gericht zijn.

Samen met functioneel- en informatiebeheer moeten de vak applicatie CLO/ dan wel een ander geautomatiseerd systeem zodanig ingericht worden dat deze systemen het analyseren, rapporteren en verantwoorden gaan ondersteunen.

3. Uitvoeringsorganisatie en middelen 2025

De artikel 13.9 en 13.10 van het Omgevingsbesluit bevatten de verplichting om:

- de organisatie zodanig in te richten, zodat een goede uitvoering van de uitvoerings- en handavingsstrategie en het uitvoeringsprogramma is gewaarborgd en;
- de voor de uitvoering van de werkzaamheden benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting worden gewaarborgd;
- voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma voldoende financiële en personele middelen beschikbaar zijn.

3.1 Personele middelen

Binnen de gemeentelijke organisatie is het team Ruimte Initiatief, naast de visie- en planvorming, verantwoordelijk voor projecten, de behandeling van initiatieven, vergunningaanvragen en meldingen op basis van het omgevingsrecht. Het team Leefbaarheid en Wijkregie is verantwoordelijk voor het behandelen van vergunningsaanvragen en meldingen op basis van de APV en bijzondere wetten. Ook zijn in dit team de bouw- en slooptoezichthouders, handavingsjurist, adviseurs ondermijning en wijkregisseurs ondergebracht.

In hoofdstuk 4 is per onderdeel de beschikbare, personele capaciteit voor de uitvoerings- en handavingstaken op 1-1-2025 in beeld gebracht.

3.2 Financiële middelen

De voor uitvoering en handaving beschikbare middelen liggen vast in de door de raad vastgestelde begroting. Die capaciteit wordt toegekend aan verschillende teams en taakvelden. In dit uitvoeringsprogramma worden deze middelen vertaald naar inzet van personele capaciteit.

De benodigde middelen voor VTH worden deels gedekt door inkomsten uit de leges en deels bekostigd vanuit de algemene middelen. Werkzaamheden die gerelateerd zijn aan het vergunningenproces en toezicht en handaving op die vergunningen worden gefinancierd uit de legesinkomsten. De overige kosten (management, toezicht en handaving anders dan vergunningsgericht en beleid) worden gedekt uit de algemene middelen.

3.3 Interbestuurlijk toezicht

De provincie Drenthe beoordeelt jaarlijks vanuit het interbestuurlijk toezicht (IBT) de uitvoering van een aantal (medebewind)taken van de gemeente Meppel, onder andere op het gebied van het omgevingsrecht. Er is sprake van jaarlijks, systeemtoezicht op basis van een bestuurlijk afgesproken informatiearrangement. Na vaststelling stuurt de gemeente de documenten naar de provincie. Op basis daarvan beoordeelt de provincie of de uitvoering voldoet aan de gestelde eisen.

Het jaarverslag IBT over 2023 laat een aantal verbeterpunten zien. Dit maakt dat de provincie heeft aangekondigd in 2025 scherper te gaan toezien op het tijdig aanleveren van de benodigde stukken.

3.4 Landelijke kwaliteitscriteria

De uitvoering van de medebewindstaken om de doelen van de Omgevingswet te realiseren vraagt om een goede en uniforme borging van de uitvoeringskwaliteit.

In paragraaf 18.3 van de Omgevingswet staat de kwaliteitsbevordering en afstemming van de uitvoering en handhaving genoemd. Hieronder vallen onder andere de kwaliteitscriteria. Dit zijn onder meer eisen aan de capaciteit, de kennis, de ervaring en het opleidings- niveau van de medewerkers. De personele organisatie moet voldoen aan de landelijk geldende kwaliteitscriteria.

4 Plannen/prognoses taakuitvoering 2025

De taken die structureel en planmatig worden uitgevoerd en met een hoge prioriteit zijn opgenomen in dit uitvoeringsprogramma. Op taken met een lage prioriteit wordt in het algemeen alleen gereageerd op basis van signalen.

4.1 Onderdeel initiatieven, vergunningen en meldingen omgevingsrecht

(Op basis van vergunningen- en meldingenstrategie hoofdstuk 3, Uitvoeringsdeel U&H-strategie)

Door de Omgevingswet en Wkb verschuiven toetsende werkzaamheden die de bouwactiviteiten gevolgklasse 1 betreffen van het team Ruimte Initiatief naar het team Leefbaarheid en Wijkregie. In plaats van een vergunningplicht is voor deze categorie bouwwerken sprake van meldplichten. De precieze impact daarvan is nog lastig in te schatten. De gemeentelijke organisatie maar ook initiatiefnemers, bouwers en private kwaliteitsborgers moeten ervaring gaan opdoen met de nieuwe rollen en verantwoordelijkheden.

Naam	Functie	Fte
Afwijken Omgevingsplan	Beleidsmedewerkers Evenwichtige toedeling van functies aan locaties	3,78
Behandelen aanvragen omgevingsvergunningen	Vergunningverleners / casemanagers	3,83
Behandelen aanvragen omgevingsvergunningen	Procesondersteuners	1,78
Bezwaar en beroep omgevingsvergunningen	Juristen	1,5
Extra capaciteit overgang naar Omgevingswet (tijdelijk)	Beleidsmedewerker Evenwichtige toedeling van functies aan locaties	1,0
Extra capaciteit overgang naar Omgevingswet (tijdelijk)	Vergunningverleners / casemanagers	1,56
Toepasbare regels	Regelanalist	0,8

Activiteiten initiatieven, vergunningen en meldingen Omgevingsrecht

Behandelen aanvragen en meldingen op basis van het omgevingsrecht

- meldingen die de activiteit nieuwbouw gevolgklasse 1, brandveilig gebruik en slopen betreffen;
- informatieplichten (o.a. start bouw en einde bouwwerkzaamheden);
- aanvragen omgevingsvergunning bouwactiviteit/verbouw gevolgklasse 1 (tot 1-7-2025 bij verbouw), 2 en 3
- aanvragen binnenplanse en buitenplanse omgevingsplanactiviteit (o.a. aanlegwerkzaamheden, aanleggen inrit/uitrit, kappen van bomen en het aanbrengen van reclame-uitingen naar onderdeel APV/VFL?

Preventief:

De bekendheid van en bewustwording over de regels moet worden vergroot, zodat inwoners, verenigingen en bedrijven (als vanzelf) hun gedrag hierop afstemmen. Zo worden onveilige en ongewenste situaties voorkomen. Om dit te bereiken moet er sprake zijn van actuele en duidelijke regels en beleid. Voorafgaand en tijdens het aanvraagtraject wordt actief het gesprek aangegaan om aan te geven welke regels van toepassing zijn.

Aanbod gestuurd:

Het aantal te behandelen meldingen en aanvragen blijft een aanname en is door de stelselveranderingen nog lastiger in te schatten.

Risico gestuurd:

Het toetsen van aanvragen en meldingen vindt risico gestuurd plaats. Naarmate de risico's van de aangevraagde of gemelde activiteit groter zijn, worden plannen diepgaander/intensiever getoetst. Ik krijg de toetsingsniveaus in Meppel niet scherp (geen – snel – visueel – representatief – integraal)

Hoe verhouden de toetsingsniveaus zich tot de onderverdeling bij bouwwerken in gevolgklassen 1-2-3?

Vergunningsvrije bouwactiviteiten	Prognose aantal
Beoordeling activiteiten die vergunningsvrij blijken te zijn op grond van Bbl	RI 9
Behandeling meldingen	Prognose aantal
Bouwmelding – nieuwbouw gevolgklasse 1 – bouwtechnisch deel	LW 3
Gereedmelding	
Brandveilig gebruik	VRD 7
Sloop	LW 198
Totaal	
Behandeling aanvragen omgevingsvergunning	Prognose aantal
Bouwwerken verbouw gevolgklasse 1 – bouwtechnisch deel Bouwwerken – gevolgklasse 2* en 3** – bouwtechnisch deel *Gevolgklasse 2: bijvoorbeeld bibliotheken, gemeentehuizen, onderwijsgebouwen en woongebouwen tot 70 meter hoogte **Gevolgklasse 3: bijvoorbeeld metrostations, stadions, ziekenhuizen en gebouwen hoger dan 70 meter	RI 3

Omgevingsplanactiviteit Bouwwerken – gevolgklasse 1, 2 en 3 – ruimtelijk deel	RI 19
Omgevingsplanactiviteit Uitvoeren van werkzaamheden	RI 4
Omgevingsplanactiviteit Kappen	LW 17
Omgevingsplanactiviteit Wijzigen monument	RI 9
Omgevingsplanactiviteit Aanbrengen reclame-uitingen	RI 10
Omgevingsplanactiviteit Opslag roerende goederen/gebruik gemeenteground?	RI 3
Omgevingsplanactiviteit Aanleggen/veranderen uitweg (inrit/uitrit/oprit)	Melding RI 12
Buitenplanse omgevingsplanactiviteit - activiteit strijdig met beoordelings- of algemene regels in omgevingsplan	RI 10
Flora- en fauna-activiteit en Natura 2000-activiteit die in combinatie met een bouw-, kap- en/of sloopactiviteit wordt aangevraagd na advies en instemming GS	RI 1
Totaal	305

4.2 Onderdeel toezicht en handhaving omgevingsrecht

(Op basis van toezicht- en handhavingsstrategie, hoofdstuk 4 en 7, Uitvoeringsdeel U&H-strategie)

Toezicht houden draagt eraan bij dat mensen wettelijke voorschriften naleven en het beperkt de risico's op het overtreden van die voorschriften. Er is noodzaak tot prioritering kijkende naar de beschikbare capaciteit voor toezicht. De verwachting is dat als gevolg van de Omgevingswet en Wkb de toezichthoudende en handhavende taken zullen toenemen en complexer gaan worden. Dit wordt onder andere veroorzaakt door meer algemene regels,

Cluster Bouwen en Wonen

Het cluster Bouwen en Wonen bestaat uit 3 Toezichthouders en een administratieve ondersteuning.

Voor 2025 zijn er 3 fte formatieplaatsen beschikbaar voor toezichthouders en 0.9 fte voor administratieve ondersteuning. Op basis van een productieve omvang van 1.437 uren per 1 fte bouwen en wonen, levert dit een beschikbare capaciteit van 4.311 uur (3 fte) voor de Toezichthouders en 1293 uur (0.9 fte) voor de administratieve ondersteuning. In totaal is er voor bouwen en wonen 5604 uur (3.9 fte) beschikbaar.

Functie	Functieomschrijving	Fte
Toezichthouder bouwen & wonen	Meest voorkomende werkzaamheden: - Nieuwbouw - Verbouw - Asbest/slopmeldingen - Alcoholwet (inrichtingseisen) - Bouwmeldingen - Handhavingszaken - O-Metingen (voor subsidies) - Ondersteuning van o.a. WMO en Ondernijning - Algemene meldingen (via verschillende kanalen)	3
Administratief ondersteuning	Meest voorkomende werkzaamheden: - Algemene administratie - Ontheffingen gebruik gemeenteground - Bouwmeldingen - Melding brandveilig gebruik/gebruiksmeldingen - Algemene meldingen (via verschillende kanalen)	0.9

Werkwijze

Aanvragen voor vergunningen en ontheffingen en slopmeldingen worden administratief gecontroleerd aan de hand van de door de aanvrager ingediende gegevens. Daarmee vindt een preventieve toets plaats. Dit betreft met name de bouwconstructie (toetsing constructie door constructeur, toezicht op constructie door bouwtoezicht).

Als na beoordeling van de vergunningverlener een brandveiligheidstoets is vereist, worden deze uitbesteed aan de Veiligheidsregio Drenthe (VRD). VRD beoordeelt en adviseert.

Na de vergunningverlening (door afdeling vergunningen) of het versturen van een acceptatie voor sloop/asbest (door afdeling bouwtoezicht) met betrekking tot bouw- of sloopwerkzaamheden is een startmelding vereist en achteraf een gereedmelding. De

omgevingsdienst Drenthe (ODD) houdt toezicht op bedrijfsmatige asbestsaneringen. Bouwtoezicht controleert o.a. de vrijgave in Landelijk Asbest Volgsysteem (LAVS). Als de zaak volledig is wordt deze door bouwtoezicht afgesloten. Particuliere asbestmeldingen (tot 35m²) worden behandeld door bouwtoezicht. Na een gereed melding volgt een eindcontrole door bouwtoezicht.

Aan de hand van meldingen wordt ter plaatse een bouwcontrole uitgevoerd. Indien het een bouwwerk betreft die aangevraagd is voor 01-01-2024 wordt deze in behandeling genomen volgens de oude regelgeving. Indien het een bouwwerk betreft volgens de WKB wordt door bouwtoezicht de bouwmelding beoordeelt op volledigheid. Er mag niet ingeschreven worden als de woning nog niet gereed is gemeld en er geen eindcontrole heeft plaatsgevonden. Indien het een bouwwerk betreft volgens de WKB mag er niet worden ingeschreven als het as-built dossier en de gereedmelding niet is ingediend door de initiatiefnemer. Binnen 2 weken controleert bouwtoezicht het as-built dossier op volledigheid. Bij volledigheid wordt het as-built dossier gearchiveerd en kan de woning in gebruik worden genomen.

In de U&H-strategie zijn de verschillende vormen van toezicht beschreven. Hieronder geven we de belangrijkste activiteiten weer waarop we in 2025 gaan inzetten. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de toezichthouders van bouwen en wonen, administratief ondersteuning en handhavingsjurist.

Activiteiten Bouwtoezicht

Bouwtoezicht richt zich vooral op de naleving van bouwtechnische eisen. Ook in 2025 zal zowel aan de hand van de oude (Bouwbesluit, bouwverordening, welstandsbeleid) als nieuwe regelgeving (Omgevingswet, Wet Kwaliteitsborging (WKB) en daarop gebaseerde AMvB's) toezicht worden gehouden.

Dit toezicht is sterk gekoppeld aan de door de gemeente verleende omgevingsvergunningen en concentreert zich voornamelijk op de fase tijdens de bouw.

Daarnaast is er ad hoc toezicht op bijvoorbeeld de bestaande woningvoorraad. Dit kan gaan over illegale bouw, achterstallig onderhoud etc. Ook wordt binnen dit domein toezicht gehouden op het illegaal slopen/verwijdering van asbest zonder sloopmelding.

Met de inwerkingtreding van het Omgevingsplan Binnenstad en Centrumschil zal er meer toezicht in het kader van het beschermd stadsgezicht nodig zijn.

Vormen van toezicht:

- Vergunninggericht/programmatisch;
- Thematisch/projectmatig;
- Steekproefsgewijs;
- Reactief/ad hoc.

Risicogestuurd

Aan de hand van de resultaten van de risicoanalyse in bijlage 3 en de prioriteitstelling in hoofdstuk 4 U&H-strategie is de aard en frequentie van het toezicht bepaald.

Door het stellen van prioriteiten is niet gezegd dat er geen aandacht wordt besteedt aan domeinen of activiteiten met een lagere prioriteit. Echter de wijze waarop het toezicht en de handhaving worden uitgevoerd, verschilt qua frequentie en intensiteit van toezicht en inzet van mensen en middelen.

Oplossingsgericht gesprek voorkeur boven handhaving

In gesprek met inwoners en bedrijven zoeken we naar mogelijkheden om problemen in eerste instantie op te lossen zonder het zetten van formele stappen.

Toezicht/handhaving bouwwerken gevolgklasse 1	Prognose aantal
- Controle op verbouw (Geen WKB)	250
- Behandelen van bouwmeldingen (WKB)	25
- In beginsel geen toezichtcontroles op bouwtechnische aspecten bouwwerken gevolgklasse 1 Nieuwbouw (Dit wordt gedaan door de kwaliteitsborger)	5
- Steekproefsgewijs controle bouwwerken gevolgklasse 1 (WKB)	8
- Wel controle in uitzonderingsgevallen volgens Deelstrategie toezicht en handhaving Wkb gevolgklasse 1 U&H-strategie (hoofdstuk 7.2)	
Toezicht/handhaving bouwwerken gevolgklasse 2 en 3	Prognose aantal
- Prognose aantal locaties. (Afhankelijk van het aantal verleende omgevingsvergunningen)	20
- Aantal controles per locatie. (Afhankelijk van de complexiteit van het bouwwerk)	15
- Diverse afstemmingsmomenten zowel voor, tijdens als na de bouwfase.	60
Toezicht inrichtingseisen Alcoholwet	Prognose aantal
- Bij commercieel als para-commercieel horecabedrijf	30
Sloopmeldingen (incl. asbestmeldingen)	Prognose aantal
- Beoordelen/accepteren ingediende sloopmeldingen bedrijfsmatig	200
- Beoordelen/accepteren ingediende sloopmeldingen particulier	80
- Deels beoordelen asbestinventarisatierapporten (volledige beoordeling ligt bij Omgevingsdienst Drenthe)	220
- Beoordelen ingediende sloopveiligheidsplannen	20
- Locatiecontroles particuliere asbestverwijderingen (steekproefsgewijs)	20
- Asbestvrijverklaringen en stortbonnen uit asbestvolgsysteem halen	200

Activiteiten toezicht brandveiligheid (gebruik)

Het toezicht op de voorschriften betreffende brandveiligheid in het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt uitgevoerd door de Veiligheidsregio Drenthe/brandweer.

Er wordt dan gekeken naar het gebruik van het pand, de bouwkundige en installatietechnische aspecten (*sprinklers, compartimentering e.d.*) op het gebied van brandveiligheid.

Periodieke, locatiecontroles tijdens de gebruiksfase (1x of 2 x jaar) bij:	Prognose aantal	
- Bijeenkomstfunctie kinderen <4 jr - Bijeenkomstfunctie - Gezondheidszorgfunctie - Kantoorfunctie - Logiesfunctie - onderwijsfunctie - Sportfunctie - Overige gebruiksfunctie - Winkelfunctie - Woonfunctie voor zorg	10 73 19 18 2 34 7 1 27 38	
- Als bij controle blijkt dat een bepaalde voorziening ontbreekt, zal de brandweer in eerste instantie zelf de gebruiker van het gebouw daarop wijzen en nacontroles uitvoeren. Ontstaat een situatie dat een formeel bestuursrechtelijk handhavingstraject nodig is, dan is het college het bevoegde gezag.		

Toezicht overig

Toezicht op naleving omgevingsplan

Toezicht op illegale bouw (bouwen in strijd met omgevingsplan) of strijdig gebruik (gebruik in strijd met omgevingsplan) vindt niet structureel plaats maar op basis van excessen en op basis van meldingen van derden.

Thematisch/projectmatig toezicht

Toezicht op bestuurlijk bepaald thema, branche of gebied of op basis van trend blijkend uit signalen/meldingen door derden (strijdig gebruik/bewoning, illegale bouw/ aanleg, gevaarlijke situaties etc.)

Signaal toezicht

Toezicht in reactie op:

- signalen van derden (waarnemingen toezichthouders, collega's, ketenpartners, incidentmeldingen) over (verondersteld) illegaal gebruik/ bewoning, illegale bouw met hoge prioriteit (ernstige mate gevaar, veiligheids- en/of gezondheidsrisico);
- verzoeken om handhaving

Naast het hierboven beschreven toezicht is er ook toezicht dat nagenoeg niet plaatsvindt. Dit betreft het vergunningsvrij bouwen.

In de U&H-strategie zijn de verschillende vormen van toezicht beschreven. Hieronder geven we de belangrijkste activiteiten weer waarop we in 2025 gaan inzetten. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de toezichthouders van het team Leefbaarheid en Wijkregie en daar waar nodig ondersteuning door de juridisch adviseur van dit team.

Naast het hierboven beschreven toezicht is er ook toezicht dat nagenoeg niet plaatsvindt. Dit ziet op

Vergunningsvrij bouwen

“Vergunningsvrij is niet regelvrij”. Deze activiteiten mogen weliswaar zonder vergunning verricht worden, het bouwwerk moet wel aan de bouwtechnische regels voldoen. Dit is niet inzichtelijk, omdat ook geen start- of gereed melding plaatsvindt. De Basisregistraties van de gemeente Meppel krijgen vanuit toezicht geen informatie over deze activiteiten. Wel wordt naar aanleiding van klachten/vragen van burgers, of, een constatering van een toezichthouder controle uitgevoerd of het daadwerkelijk een vergunningsvrij bouwwerk betreft. Dat is niet altijd eenvoudig vast te stellen.

Omgevingsvergunning kap en aanleg

Het toezicht op deze activiteiten is geen onderdeel van het bouwtoezicht. Het toezicht hierop is onderdeel van de teams Ruimte & Initiatief en Ruimte & Verzorgen.

De juridische ondersteuning komt van het team Advies, toezicht door de boa's Domein 1 in samenwerking met de toezichthouders uit het team Leefbaarheid en Wijkregie. Toezicht vindt plaats aan de hand van meldingen. Vanuit team leefbaarheid & wijkregie ondersteunt een medewerker (0,2 FTE) bij het vergunningentraject.

Onderdeel vergunningen en meldingen APV en bijzondere wetten

(Op basis van vergunningen- en meldingenstrategie, hoofdstuk 5, Uitvoeringsdeel U&H-strategie)

Dit onderdeel gaat het over de uitvoerende werkzaamheden (behandelen aanvragen om vergunning, ontheffing en meldingen) op basis van de APV en bijzondere wetten die door het team Leefbaarheid en Wijkregie worden uitgevoerd. Deze regels richten zich op de instandhouding van de leefbaarheid in de openbare ruimte. Dit taakveld heeft een relatie met het domein openbare orde en veiligheid.

Op 1-1-2022 zijn diverse vergunningplichten(standplaatsen, markten) uit de APV overgegaan naar de Verordening Fysieke leefomgeving.

Naam	Functie	Fte
Evenementen en horeca Coördinator	coördinatie evenementen aanvragen en Alcoholwet vergunningen	1,00
Vergunningverlener	Toetsen vergunningen Alcoholwet, APV + evenementen vergunningen en omgevingsvergunningen.	1,70

Activiteiten vergunningen en meldingen APV, VFL en bijzondere wetten

Behandelen aanvragen en meldingen op basis van APV met onderscheid naar: evenementen/categorie, exploitatievergunningen horeca, coffeeshop, prostitutiebedrijven, speelgelegenheid etc

Preventief:

De bekendheid van en bewustwording over de regels moet worden vergroot, zodat inwoners, verenigingen en bedrijven (als vanzelf) hun gedrag hierop afstemmen. Zo worden onveilige en ongewenste situaties voorkomen. Om dit te bereiken moet er sprake zijn van actuele en duidelijke regels en beleid. Voorafgaand en tijdens het aanvraagtraject wordt actief het gesprek aangegaan om aan te geven welke regels van toepassing zijn.

Aanbodgestuurd:

Het aantal te behandelen meldingen en aanvragen blijft een aanname en is afhankelijk van dat wat er wordt ingediend bij de gemeenten.

Bibob-toets:

Bij aanvragen alcoholwetvergunningen en exploitatievergunningen voor horeca, prostitutie, coffeeshops en speelautomaten.

Afhankelijk van aanwezige risicofactoren kan toets ook worden toegepast bij aanvragen omgevingsvergunningen en subsidies, vastgoedtransacties, aanbestedingen en zorgaanbieders.

Aanvragen op basis APV en VFL	Prognose aantal
- Aanvraag evenementenvergunning	80
- Melding evenement	40
- Aanvraag vergunning standplaats	25
- Aanvraag vergunning standplaats Markt	4
- Aanvraag collectevergunning	6
- Melding collecte	13
- Aanvraag exploitatievergunning openbare inrichting	15
- Aanvraag exploitatievergunning prostitutiebedrijf en coffeeshop	1
- Aanvraag vergunning kap	20
- 12-dagenregelingen geluidshinder	25
- Overig geluidshinder	5
- Ontheffing recreatief nachtverblijf buiten kampeerterreinen	4
- Ontheffing plaatsen kampeermiddel meer dan 3 dagen	2
Aanvragen op basis Alcoholwet	Prognose aantal
- Aanvraag Alcoholwetvergunning	15
- Wijziging aanhangsel/leidinggevende	10
- Artikel 35 ontheffing	35
Actualiseren alcoholwetvergunningen	
Aanvragen op basis van Wet op de Kansspelen	Prognose aantal
- Aanvraag Aanwezigheidsvergunning Kansspelautomaten	3
- Aanvraag vergunning speelautomatenhal	1
- Melding klein kansspel	3
Overige	Prognose aantal
- Melding koopzondagen?	1
- Gedoogverklaring coffeeshop	1
- Demonstraties (WOM)	3
- Verklaring geen bezwaar gebruik wegen	6

4.3 Onderdeel toezicht en handhaving APV en bijzondere wetten

(Op basis van Toezicht- en handhavingsstrategie, hoofdstuk 6 en 7, Uitvoeringsdeel U&H-strategie)

Wij starten in 2025 met het meer inzichtelijk maken van de prognoses en prioriteiten voor de boa-werkzaamheden. Daarbij is de beschikbare personele capaciteit rand voorwaardelijk.

Omdat de werkzaamheden gedurende het jaar wisselend zijn is de wens om een los document te maken wat richt is op deze werkzaamheden. Dit document is dan ook als bijlage bij het uitvoeringsprogramma gevoed.

Activiteiten handhaving/juridisch

(Op basis van handhavings- en gedoogstrategie, hoofdstuk 7 en 8, Uitvoeringsdeel U&H-strategie)

Binnen het team Leefbaarheid en Wijkregie zijn de juridische handhavingswerkzaamheden die zien op de naleving van het omgevingsrecht, de openbare ruimte en openbare orde ondergebracht.

Beschikbare, personele formatie handhaving/juridisch

Functie	Fte
Handhavingsjurist	1
Juridisch kwaliteitsmedewerker L&W en RI	1,5

Activiteiten Handhaving/juridisch

Wanneer tijdens het toezicht een overtreding wordt geconstateerd of een handhavingsverzoek wordt gedaan en inspanningen van de gemeente om de overtredingssituatie ongedaan te maken niet tot een gewenst resultaat leiden, wordt handhavend opgetreden.

Daarnaast zien de activiteiten op advisering over uitleg van regels/jurisprudentie en behandelen bezwaar- en beroepschriften.

Aanbod gestuurd:

De meeste juridische werkzaamheden zijn aanbod gestuurd en betreffen zowel het omgevingsrecht als de openbare ruimte en openbare orde.

Prioritering:

Vanwege de beperkte, juridische capaciteit is prioritering in het werkaanbod van de handhavingsjurist noodzakelijk.

LHSO:

De toezichthouder en juridisch adviseur stemmen af over het eventueel vervolg. Bij geconstateerde overtredingen wordt de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht gevolgd. Dit betekent dat het gedrag van de overtreder samen met de zwaarte van de overtreding bepaalt op welke wijze handhavingsinstrumenten worden ingezet.

Voor de handhaving van de nieuwbouwactiviteiten gevolgklasse 1 is een specifieke deelstrategie toegevoegd aan de U&H-strategie.

De LHSO is ook van toepassing verklaard op de VTH-taken die de openbare orde betreffen voor zover daarvoor geen specifieke handhavingsrichtlijnen in een ander beleidsdocument zijn vastgelegd.

De LHSO wordt daarmee in beginsel het afwegingsinstrument dat aangeeft hoe van bevinding naar een passende sanctie te komen voor alle overtredingen op het gebied van Omgevingswet, de Algemene plaatselijke verordening en bijzondere wetten.

Behandelen verzoeken om handhaving	Prognose aantal
Informele gesprekken om tot een oplossing te komen Zo nodig verder onderzoek opstarten en doorlopen formeel handhavingstraject	10

Bezwaar- en beroepsprocedures In geval bezwaar wordt gemaakt of (hoger) beroep wordt ingesteld tegen een omgevingsvergunning of opgelegde last onder bestuursdwang of dwangsom	Prognose aantal
Maken verweerschrift en vertegenwoordiging bestuursorgaan bij de behandeling op zitting, daar waar mogelijk eerst oplossingsgericht gesprek/informele aanpak - Bezwaarschriften - (Hoger) Beroep - Voorlopige voorziening	7
Juridische advisering	Prognose aantal
- Adviseren vergunningverleners en toezichthouders bij complexe zaken - Adviseren/afstemming met portefeuillehouder/college over handhavingskwesties - Interne advisering andere collega's (niet zijnde vergunningverleners en toezichthouders) over handhavingskwesties of beleid welke verband houdt met handhaving.	230
Handhavingsprocedures In geval bij geconstateerde overtredingen niet samen tot een oplossing kan worden gekomen vervolgen met handhavingsprocedure	Prognose aantal
- Ambtshalve handhavingsprocedures	8

5 Monitoring en evaluatie

Zoals we in de inleiding in hoofdstuk 1 al benoemden gelden er verplichte procescriteria voor de uitvoerings- en handhavingstaken op basis van de Omgevingswet.

Naast het hebben van een actuele uitvoerings- en handavingsstrategie en de uitwerking hiervan in activiteiten in een jaarlijks uitvoeringsprogramma zijn monitoring en evaluatie twee belangrijke procescriteria die bijdragen aan een sluitende beleidscyclus.

Deze procescriteria hebben in 2024 aandacht gekregen, maar vragen nog wel om een doorontwikkeling in 2025.

Monitoring is nodig om zicht te krijgen op het behalen van beleidsdoelstellingen en de voortgang van de activiteiten in de uitvoeringspraktijk. De monitoringsresultaten worden weergegeven in het jaarverslag en gebruikt voor bijsturing (prognoses) in het uitvoeringsprogramma. Bovendien leveren de resultaten van de monitoring input voor de evaluatie van het beleid. Hiermee is de cirkel rond.

De basis om te kunnen monitoren en evalueren is een goede gegevensregistratie/-verzameling. Dat begint met af te spreken welke gegevens minimaal bijgehouden moeten worden.

Voor het jaarverslag en uitvoeringsprogramma zijn dit:

- inputgegevens die gaan over middelen, mensen en tijd;
- outputgegevens die iets zeggen over concrete prestaties die geleverd worden om bij te dragen aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving, zoals aan de samenleving geleverde diensten, bijvoorbeeld het aantal vergunningen, het aantal toezichtacties, voorlichtingsactiviteiten etc.

aantal klant-/informatievragen;

aantal intake- en omgevingstafels

aantal uren reactief toezicht om zicht te krijgen op inzet incidentmeldingen en handavingsverzoeken

bijhouden overtredingen/her controles naar domein en inzicht krijgen in naleefgedrag nieuwe wetten

Daarnaast zijn in de U&H-strategie indicatoren benoemd die inzicht moeten geven in de mate van doelbereiking en daarmee meer outcome gericht zijn.

Om stappen te zetten in het informatie gestuurd en digitaal werken is in 2024 verkennend gesproken met functioneel- en informatiebeheer over de vraag hoe de vak applicatie CLO/ dan wel een ander geautomatiseerd systeem in te richten, zodat deze systemen het analyseren, rapporteren en verantwoorden gaan ondersteunen. De gewenste inrichting van systemen zal in 2025 worden voortgezet.